

Besede, da sta zavoljo Franca S. dva uradnika prišla ob službo, se ne morejo smatrati za obdolženje nepostavnega ali nepoštenega djanja. Tudi zaničljivih lasnosti se ž njimi zasebni obtožitelj ni obdolžil, ker uradni predstojnik more tudi iz hvalevrednih nagibov delati na to, da se odstranijo nevedni uradniki.

Vsak uradni predstojnik, kateri natanko in vestno svoje dolžnosti spolnjuje, bode tako ravnal. Če je obtoženec Janeza G., t. j. mladega uradnika, kateremu razmere še niso bile znane, opozoril na marljivost in strogost, s katero skrbi Franc S. za vzdrževanje redu tudi med svojimi uradniki, s tem Franca S. ni žalil.

Oprostitev Jakoba V. je vtemeljena, če tudi zastaranje, zavoljo katerega ga je oprostil prvi sodnik v tem slučaju nima mesta. V dvombi, je-li se je tožba vložila pravočasno, ali ne, mora se vzemati, da se je to zgodilo pravočasno, dokler obtoženec ni dokazal nasprotja. Tega dokaza v tem slučaju dognal ni. Zastaranje pa tudi ne preneha še le v tem hipu, ko se je dostavilo obdolžencu povabilo, ampak odločilno je, kedaj se je izdalo t. j. čas, ko je sodišče sklenilo, zaslišati ga kot obdolženca ter ga v ta namen poklicati pred se (§ 431. k. z.). To pa se je v tem slučaju zgodilo že 23. decembra.

Pravniška kronika.

V prvem četrtletji tekočega leta je nastopila vlada zopet nekoliko pot justične reforme.

Dva zakonska načrta je izročila parlamentu; prvi, s katerim se pooblaščuje pravosodni minister potom naredbe izdajati tarifo za odvetniška dela pri sodiščih, katera dopuščajo poprečno cenitev radi svoje enovrstnosti in pogostnosti; drugi o ustnem skrajšanem postopku.

Justični odsek zbornice poslancev je prvi načrt že pretresoval v večih sejah in je sklenil, da ga sprejme za podlago specialne debate.

Načelno vprašanje je bilo, ali se prepusti vladi pravica, sestaviti tarifo potom naredbe, ali pa naj se sestavi potom zakona. Večina odsekova je sprejela prvo alternativo, zahtevalo se je pa od ministra, naj najvažnejša načela tarife naznani. Justični minister je vstregel tej želji in je naznanil, da se bode napravilo pet tarifnih razredov in sicer prvi za Dunaj, drugi za večja stolna mesta,

tretji za druga mesta, izvzemši Tirolsko in Predalsko, četrti za okrajna sodišča v severnem Tirolskem, peti za južno Tirolsko, in je načrt tarifne predložil.

Vladni predlog naglaša, da tarifa nikakor ne ovira posebnega poganja med stranko in odvetnikom glede honorara in pravice sodnikov, določiti, je li je potrebno bilo dotično delovanje odvetnikovo ali ne.

Veče važnosti je drugi vladni predlog, katerega smo začeli v svojem listu že zadnjič razpravljati, namreč načrt zakona o ustnem skrajšanem postopku.

Tudi poslanec dr. Sturm in tovariši so predložili državnemu zboru načrt zakona glede neke spremembe sedanjega skrajšanega postopka. Ta načrt namerava razširiti obseg sedaj veljavnega skrajšanega postopka na predmete, ki spadajo v kompetenco trgovskih sodišč ter ne presegajo zneska 1000 gld., vrhu tega predlaga spremembe, vsled katerih bi se postopanje skrajšalo. Vladni načrt pa namerava razširjenje procesualnih načel, ki se nahajajo v malotnem postopku na pravde do zneska 500 gld.

Pristojna sodišča bi bila okrajna sodišča, ki so na sedežu sodnega dvora prve stopinje, in za trgovske pravde bi se napravila posebna okrajna sodišča v trgovskih pravnih.

Proti sodbi okrajnega sodišča, dopuščen bi bil vsklic v 14 dneh na sodni dvor prve instance. Prizivna obravnava pri sodnem dvoru bi bila ustna in javna, pri kateri se imajo slišati stranke in njih zastopniki. Proti sodbi prizivnega sodišča je dopuščena revizija na najvišje sodišče, katero sodi v senatu, obstoječem iz predsednika in 6 sodnikov.

V prvi seji justičnega odseka, pri kateri je bil navzoč tudi minister baron Pražak, se je grajala krajna omejitev novega postopka in zahtevalo se je razširjenje na vsa okrajna sodišča. Ravno tako je bila želja izražena, da bi v tretji instanci sodila nadsodišča in ne, kakor načrt predlaga, najvišje sodišče. V prvi seji se je pravosodni minister protivil prvemu predlogu, v drugi seji pa je sprožil misel, da bi se na deželi vzklicne razprave lahko vršile pred eksmitiranimi sodniki. Taka potujoča vzklicna sodišča bi po potrebi nekolikokrat v letu pri okrajnih sodiščih zborovala in bi bila sestavljena iz dveh sodnikov sodnega dvora prve instance ter sosednega okrajnega sodnika, ki ni vdeležen pri pravnih o katerih gre vsklic.

Glede vprašanja revizijske instance izrazil se je minister, da se ne bode protivil, če določi odsek nadsodišča kot tretjo instanco.

V 196. seji zbornice poslancev državnega zbora prišlo je na vrsto poročilo legalizacijskega odseka gledé načrta zakona o vknjižbah na podlagi pprivatnih listin v malotnih zemljeknjižnih zadevah. Generalna debata se je vršila skozi tri seje. Debate so se vdeležili minister Pražak, poslanci Türk, dr. Roser, grof Kuenburg, dr. Pscheiden, dr. Jaques, dr. Kronawetter, dr. Fuchs in drugi. Pristaši s krajne levice so to priliko porabili, da so celi institut legalizacije zemljeknjižnih listin pobijali in označili kot politično sredstvo vlade, s katerim si hoče prikupiti notarje. Grof Kuenburg je naposled stavil predlog, naj se vrne načrt odseku z naročilom, da ga prenaredi v tem zmislu, da bi zemlje-knjižna sodišča vsled nekolekovane prošnje strank listine v malotnih zadevah sama napravljala in zvrševala vknjižbe ex offio.

Ta predlog je obveljal in pride predmet v razpravo vnovič po praznikih.

Dalje omenimo, da je vlada predložila tudi načrt novega zakona za varstvo znamk in obrazcev, kateri se bistveno razlikuje od sedaj veljavnega zakona. Načrt je bil sestavljen v sporazumljeni z ogersko vlado. Po tem načrtu se mora ponoviti registriranje znamk od desetih do desetih let in se razširja varstvo znamk tudi na kmetijska podjetja ter na gozdarski in rudarski promet.

Naposled še nam je omeniti, da je prišel predlog dr^a Sturma o posestnih listinah v prvo branje. Da je namreč posestniku zemljišča mogoče, dobiti na svoje posestvo posojilo, ne da bi moral trpeti mnogokrat zelo znatne troške, katere povzročujejo za vknjižbo zastavne pravice potrebne listine ter vknjižba in izbris, nasvetuje dr. Sturm zakon, po katerem bi se vknjiženemu lastniku, če za to prosi, izročila posestna listina, katero more v zastavo dati svojemu upniku. Da se je izdala posestna listina se zaznamva na lastninskem listu in zanaprej noben vpis — izvzemši v slučajih zvršila — na to zemljišče ni dopusten, če se prošnji ne priloži posestna listina v izvorniku. Tem potom bi se prišlo v okom hipotekarnemu prezadolženju, ker bi se mogel posestnik posebno za majhne svote, katere si izposojuje le za kratek čas, izogniti vknjižbi.

